Lieta Nr. C20 1387 16

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Liepājā 2016.gada 29.aprīlī

Liepājas tiesa šādā sastāvā:
tiesnese I.Kadeģe
rakstveida procesā izskatīja civillietu maksātnespējīgās akciju sabiedrības /Nosaukums A/ administratora /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par naudas piedziņu un

k o n s t a t ē j a:

Prasītājs maksātnespējīgās akciju sabiedrības /Nosaukums A/ administrators /pers. A/ iesniedzis Liepājas tiesā maza apmēra prasību pret atbildētāju /pers. B/ par 265,33 EUR piedziņu. Prasība pamatota uz Civillikuma 2389., 2390.pantu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītāja administrators prasītāja maksātnespējas procesā pieņēma lēmumu veikt parādnieka prioritāro kreditoru (tajā skaitā, darbinieku) prasījumu segšanu un 2015.gada 12.augustā veica izmaksas parādnieka bijušajiem darbiniekiem pieteikto un atzīto kreditoru prasījumu apmierināšanai.

Saskaņā ar atbildētāja parakstīto un prasītāja administratoram iesniegto kreditora prasījuma pieteikumu atbildētāja prasījuma apmērs (neto) bija 487,51 LVL jeb 693,66 EUR. Pēc izmaksu veikšanas no darbinieku prasījumu garantijas fonda līdzekļiem (1.maksājums 133,42 LVL jeb 189,84 EUR un 2.maksājums 238,50 EUR), ko veica Maksātnespējas administrācija, atlikušais nesegtais prasījums bija 265,32 EUR.

Sistēmas kļūdas dēļ, veicot maksājumu, atbildētājam kļūdaini tika pārskaitīti naudas līdzekļi 530,65 EUR apmērā, kas ir par 265,33 EUR vairāk, nekā atbildētājam pienākas, līdz ar to naudas līdzekļus 265,33 EUR atbildētājam ir pienākums atmaksāt atpakaļ parādniekam. Atbildētājam lūgums veikt kļūdaini pārmaksāto naudas līdzekļu atmaksu tika izteikts, nosūtot paziņojumu ierakstītā pasta sūtījumā un elektroniskā pasta sūtījumā.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{21}pantu, atbildētājam ierakstītā pasta sūtījumā uz deklarētās dzīvesvietas adresi /adrese A/, nosūtīts prasības pieteikums paskaidrojumu sniegšanai līdz 2016.gada 2.aprīlim.

Atbildētājs paskaidrojumu atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{23}pantam nav sniedzis, tiesas sūtītie dokumenti atgriezti Liepājas tiesā.

Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmā daļa noteic, ja tiesa neizskata lietu tiesas sēdē saskaņā ar šā likuma 250.^{26}pantu, lietu izskata rakstveida procesā, laikus paziņojot pusēm par datumu, kad tiesas kancelejā varēs saņemt sprieduma norakstu, kā arī informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim. Datums, kad sprieduma noraksts ir pieejams tiesas kancelejā, uzskatāms par sprieduma sastādīšanas datumu.

Pusēm nosūtīts paziņojums saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmo daļu, norādot, ka sprieduma norakstu varēs saņemt 2016.gada 29.aprīlī Liepājas tiesas kancelejā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.^{1} panta otro daļu tas, ka tiesas dokumenti ir piegādāti uz fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas adresi, un no pasta dokumenti tiek nosūtīti atpakaļ, pats par sevi neietekmē dokumentu paziņošanas faktu. Prezumpciju, ka dokumenti ir izsniegti septītajā dienā no to izsūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu, [..], adresāts var atspēkot, norādot uz objektīviem apstākļiem, kas neatkarīgi no viņa gribas bijuši par šķēršli dokumentu saņemšanai norādītajā adresē.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka atbildētājam par tiesā iesniegto prasību un sprieduma pieejamības datumu ir paziņots Civilprocesa likuma 56.^{1}panta pirmās daļas 3.punktā noteiktajā kārtībā.

Novērtējusi rakstveida pierādījumus lietā un apsvērusi prasības pieteikumā norādītos argumentus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnībā.

Ar 2013.gada 12.novembra Liepājas tiesas spriedumu pasludināts AS /Nosaukums A/ maksātnespējas process un par maksātnespējas procesa administratoru iecelts /pers. A/.

Prasība celta pret atbildētāju kā bijušo uzņēmuma darbinieku, norādot, ka sistēmas kļūdas dēļ atbildētājam pieteiktā nesegtā kreditora prasījuma 265,32 EUR vietā no uzņēmuma konta bez pamata pārskaitīti 530,65 EUR.

Civillikuma 2389.pants noteic, ja kādam ir bez jebkāda pamata kāds priekšmets no otra mantas, tad to var no viņa atprasīt. Attiecībā uz šādu atprasījumu nav nekādas nozīmes, vai tāda priekšmeta iegūšanai nav bijis pamata no paša sākuma, jeb vai pamats, kas agrāk ir bijis, vēlāk atkritis. Savukārt Civillikuma 2390.pants noteic, ka

ar atprasījuma priekšmetu ir spēkā 2376.-2380.panta noteikumi.

Kā, atklājot minēto normu jēgumu, atzīts civiltiesību doktrīnā, atprasījums jebkāda pamata trūkuma dēļ *(condictio sine causa)* ir iespējams šādos gadījumos: 1) ja izpildījums ir izdarīts uz spēkā neesoša tiesiska darījuma pamata vai vispār bez jebkādas izpildījuma devēja un izpildījuma saņēmēja norunas par tiesisku attiecību nodibināšanu; 2) ja atprasāmais priekšmets ir nonācis atbildētāja mantā nevis ar prasītāja dotu izpildījumu, bet gan citādā veidā.

Atprasījums jebkāda pamata trūkuma dēļ ir iespējams tad, ja izpildījuma devējs izpildījuma izdarīšanas brīdī ir zinājis, ka izpildījumam nav tiesiska pamata (*skat. Latvijas Republikas Civillikuma komentāri. Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā.- Rīga: mans īpašums, 1998, 665.lp.*).

Pievienojoties iepriekš norādītajām atziņām, kasācijas instances tiesa vairākkārt norādījusi, ka Civillikuma 2389.pants piemērojams, ja izpildījums izdarīts uz spēkā neesoša darījuma pamata vai ja atprasījuma priekšmets ir nonācis atbildētāja mantā nevis ar prasītāja dotu izpildījumu, bet citādā veidā. Turklāt prasītājam ir jāpierāda atprasāmā priekšmeta sākotnējā atrašanās viņa mantā un tas, ka šis priekšmets atrodas atbildētāja mantā bez tiesiska pamata (*skat. Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 14.februāra spriedumu lietā Nr.SKC-66/2007, Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 5.aprīļa spriedumu lietā SKC-121/2013; Augstākās tiesas 2015.gada 30.oktobra spriedumu lietā Nr.SKC-132/2015).*

Atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta pirmajai daļai, katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus.

Savukārt Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa noteic, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

To, ka atprasāmais priekšmets sākotnēji atradies prasītāja mantā, pierāda prasības pieteikumam pievienotais maksājuma dokuments, no kura redzams, ka 2015.gada 12.augustā no prasītāja AS /Nosaukums A/ konta uz atbildētāja kontu pārskaitīti 530,65 EUR kā darbinieka prasījuma segšana, darba alga (lietas 16.lapa).

No lietas materiāliem izriet, ka atbildētājs ir sastāvējis darba tiesiskajās attiecībās ar prasītāju no 2005.gada 15.jūnija līdz 2013.gada 14.novembrim. Sakarā ar uzņēmuma maksātnespējas procesa pasludināšanu atbilstoši Maksātnespējas likuma prasībām atbildētājs ir pieteicis kreditora prasījumu par neizmaksāto darba samaksu neto 199,37 EUR (140,12 LVL), atlīdzību par ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu neto 83,11 EUR (58,41 LVL) un atlaišanas pabalstu neto 411,18 EUR (288,98 LVL) (lietas 5.-9.lapa).

Ar 2013.gada 6.decembra lēmumu Nr.18 administrators atzinis atbildētāja kreditora prasījumu 693,66 EUR (487,51 LVL) apmērā (lietas 10.-11.lapa). Minētais lēmums ir spēkā esošs, pierādījumi, ka tas būtu pārsūdzēts lietā nav iesniegti.

Maksātnespējas administrācija atbilstoši likuma „Par darbinieku aizsardzību darba devēja maksātnespējas gadījumā" un Ministru kabineta 2011.gada 27.decembra noteikumu Nr.995 „Maksātnespējīgo darba devēju darbinieku prasījumu apmierināšanas un administratora atlīdzības izmaksas kārtība" prasībām 2014.gada 29.janvārī pieņēmusi lēmumu Nr.1-22/29 par darbinieku prasījumu apmierināšanu, saskaņā ar kuru atbildētājam piešķirts atlaišanas pabalsts 189,84 EUR (133,42 LVL) (lietas 12.-13.lapa). Tāpat 2014.gada 18.martā Maksātnespējas administrācija pieņēmusi lēmumu Nr.1-22/761 par darbinieku prasījumu apmierināšanu, saskaņā ar kuru atbildētājam izmaksāta atlīdzība par ikgadējo atvaļinājumu 238,50 EUR (lietas 14.-15.lapa). Atbildētājs nav apstrīdējis, ka minētās summas no garantiju fonda ir saņēmis.

Ņemot vērā atzīto atbildētāja kreditora prasījumu 693,66 EUR, atņemot Maksātnespējas administrācijas veikto izmaksu no darbinieku prasījumu garantijas fonda līdzekļiem 428,34 EUR, atlikušais nesegtais darbinieka prasījums bija 265,32 EUR, kuru atbildētājam bija likumīgs pamats saņemt.

Tiek konstatēts, ka prasītājs atbildētājam izmaksājis 530,65 EUR, kas pārsniedz 265,32 EUR, kuru atbildētājam bija likumīgs pamats saņemt, līdz ar to tiesa atzīst, ka pārmaksātā summa 265,33 EUR atrodas pie atbildētāja bez jebkāda tiesiska pamata.

Vienlaicīgi tiesa nekonstatē, ka pušu starpā būtu kādas citas saistības vai tiesas nolēmums, kas juridiski pamatotu un attaisnotu konkrēto prasītājam piederošo naudas līdzekļu atrašanos atbildētāja mantā.

Tāpat tiesa ņem vērā, ka darba tiesiskās attiecības starp pusēm vairs nepastāv, prasītājam nav iespējas piedzīt no darba tiesiskajām attiecībām izrietošo pārmaksāto summu, pamatojoties uz Darba likuma normām.

Atbilstoši Maksātnespējas likuma normām administratoram ir pienākums kreditoru interesēs veikt tiesiskas darbības parādnieka mantas atgūšanai.

Pirms prasības iesniegšanas tiesā, 2015.gada 25.septembrī, prasītājs ierakstītā pasta sūtījumā nosūtījis atbildētājam paziņojumu par kļūdaini veiktā maksājuma atgriešanu, lūdzot labprātīgi atmaksāt kļūdaini pārskaitītos naudas līdzekļus 265,33 EUR, brīdinot, ka pretējā gadījumā tiks celta prasība tiesā par piespiedu piedziņu (lietas 18., 21., 22.lapa).

Tiesa uzskata, ka ir pierādīts, ka atbildētājam izmaksātie naudas līdzekļi 265,33 EUR apmērā pieder prasītājam un ka tie pie atbildētāja atrodas bez tiesiska pamata.

Civilprocesa likuma 10.pants noteic, ka puses savas civilprocesuālās tiesības realizē sacīkstes formā. Atbildētājs prasību nav apstrīdējis, pierādījumus par naudas atgriešanu atbilstoši Civillikuma 1838.pantam nav iesniedzis.

Ņemot vērā iepriekš minēto, prasība ir pamatota un apmierināma.

Prasītājs, iesniedzot prasību, no tiesas izdevumu samaksas atbrīvots saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 10.punktu.

Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa noteic, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta „a" apakšpunktu un 35.panta pirmās daļas 3.punktu valsts nodeva 71,14 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 10,79 EUR (lietas 1.lapa) piedzenami no atbildētāja par labu valstij.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 189., 190., 192., 193., 199., 204.[1], 250.[25], 250.[27]pantu, tiesa

n o s p r i e d a:

prasību apmierināt pilnīgi.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu maksātnespējīgajai akciju sabiedrībai /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, 265,33 EUR (divi simti sešdesmit pieci *euro* trīsdesmit trīs centi), maksājumus veikt AS /Nosaukums C/ kontā Nr./konta numurs/.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu 71,14 EUR (septiņdesmit viens *euro* četrpadsmit centi) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 10,79 EUR (desmit *euro* septiņdesmit deviņi centi).

Noteikt sprieduma labprātīgas izpildes termiņu – 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2]pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Kurzemes apgabaltiesā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Liepājas tiesā.

Pilns spriedums sastādīts 2016.gada 29.aprīlī.

Tiesnese I.Kadeģe